EXECUTAREA SILITĂ A OBLIGAŢIEI VAMALE – ASPECT COMPARATIV

Mariana DĂNILĂ

CZU: 349:339.543(478) marina.danila2018@gmail.com

At the current stage, it becomes more and more obvious the need for an adequate legal framework in the researched field which is consistent with the reality of law. Forced execution of customs obligation accomplishes one of the fundamental purposes of the accumulation of revenues in the national public budget and, respectively, the social-economic development of the country, forming a favorable framework for carrying out all customs operations.

Through this research, we intent to discover the importance and the content of forced execution of customs obligation, the effects of voluntary non-compliance, the imperative requirements of law, the ways to achievement of forced execution of customs obligation regarding legal and natural persons.

Actualitatea temei este determinată de procesele de transformare, prin care trece sistemul vamal al Republicii Moldova, de procesul de perfecționare a activității organelor vamale conform standardelor și celor mai bune practici internaționale, în scopul aplicării aspectelor juridice cu privire la neexecutarea obligațiilor vamale sau executarea necorespunzătoare, analizei procedurii juridice de angajare a răspunderii ca urmare a neexecutării obligațiilor vamale.

Studiul respectiv denotă importanța și conținutul executării silite a obligației vamale, efectele neconformării voluntare cerințelor imperative ale legii, modalitățile executării silite, totodată aspectele executării silite în cazul persoanelor juridice și al celor fizice. Foarte relevante sunt și concluziile de ordin teoretico-practic formulate în lucrare, contribuind la elaborarea unei doctrine mai ample în problemele vizate, la perfecționarea legislației în vigoare a Republicii Moldova.

Tematica cercetării impune preponderent reliefarea acelor modalități prin care se poate atinge realizarea scopului primordial al acestei instituții, și anume: acumularea în bugetul public național a sumei tuturor plăților restante datorate de către plătitorii vamali. Particularitățile, dar și baza conceptuală în tematica studiată minuțios, nu pot exista de sine stătător, aceastea sunt strâns analizate prin reglementările naționale din domeniul dreptului fiscal. Astfel, putem afirma despre complexitatea activității organelor vamale, care se manifestă, în special, prin funcțiile atribuite acestora ce sunt exercitate atât în mod independent, cât și în strânsă cooperare cu alte organe statale, ca, de exemplu, executorul judecătoresc, organul fiscal.

Importanța teoretică a cercetării se reflectă în următoarele aspecte: analiza științifică a instituției executării silite a obligației vamale, a fundamentelor teoretice și

pragmatice autohtone privind procesul executării silite a obligației vamale; exemplificarea formelor executării silite a obligației vamale înaintate în doctrină și aplicate în practică; evidențierea elementelor definitorii ale executării silite a obligației vamale pentru persoanele fizice și juridice, luându-se în considerare nivelul de implementare a sistemelor informaționale actuale în domeniul studiat; modificările operate în noul Cod vamal. Conceptele formulate, concluziile elaborate, precum și formele de realizare a executării silite a obligației vamale vor avea drept finalitate simplificarea procesului de modificare și completare a cadrului legal care reglementează activitatea organelor vamale.

Valoarea aplicativă a lucrării este determinată de faptul că rezultatele cercetărilor sunt orientate spre îmbunătățirea cadrului juridic-normativ ce vizează procedura executării silite a obligației vamale, precum și spre evoluția întregului mecanism de reglementare juridică a executării silite a obligației vamale. Propunerile și sugestiile teoretico-practice expuse în lucrare pot fi utilizate în calitate de sursă la elaborarea recomandărilor metodico-didactice, la predarea cursurilor speciale în instituțiile de învățământ superior la disciplina „Drept vamal", precum și în cele care pregătesc funcționari publici, în special lucrători vamali. În consecință, unele propuneri de ajustare a legii pot fi utile pentru dezvoltarea legislației vamale naționale, în general, și a prevederilor ce determină procedura de realizare a executării silite a obligației vamale, în special.

Tematica cercetării este determinată, în mare măsură, de faptul că până în prezent domeniul obligației vamale nu a fost supus unui studiu de amploare, care ar evidenția toate aspectele de bază ale procesului de executare silită a obligației vamale, cum ar fi: analiza scopului principal al politicii vamale pentru țara noastră, care ar asigura utilizarea mai eficientă a mecanismelor de control, atât pe teritoriul vamal al statului nostru, cât și în afara lui. Aceasta ar putea implica protecția pieței interne, încurajarea dezvoltării economiei naționale etc.

Scopul general al tezei constă în cercetarea complexă a instituției executării silite a obligației vamale. Un alt obiectiv în cadrul studiului este identificarea cazurilor de imposibilitate a executării creanțelor vamale, perceperea restanțelor din contul altor bunuri ale plătitorilor vamali, analiza comparativă a noilor concepte prezentate în noul Cod vamal: datorie vamală, notificarea datoriei vamale, rambursarea și remiterea datoriei vamale etc. Într-o altă ordine de idei, studiul are drept scop informarea eficientă și corectă a debitorului despre importanța cunoașterii drepturilor și obligațiilor aplicate la modalitățile de executare silită, a consecințelor și efectelor neexecutării obligațiilor vamale.

Este important de a sublinia faptul că analiza actelor de procedură prezintă un caracter de o amplă aplicabilitate. Așa noțiuni ce țin de dreptul la acțiune, competență, exercitarea în timp a drepturilor apărute ca urmare a diferitor raporturi juridice, neexercitarea conformă și la timp a obligațiilor, configurarea practică a participării debitorului și/ sau creditorului la anumite acțiuni de constatare a unor fapte juridice, se explică, în fond, prin săvârșirea unor diverse și multiple acte de procedură.

Caracterul novator al studiului este determinat în primul rând de scopul și directivele multiaspectuale ale temei de cercetare în domeniul executării obligației vamale, în special al executării silite a obligației vamale, precum și de metodologia cercetării, folosind metode de deducție, metode comparate, metode de cercetare științifice, prin care vor fi atinse scopurile propuse.

Suportul doctrinar ce a stat la temelia concluziilor și constatărilor, formulate în teză, are un loc aparte, stabilind evoluția procedurii executării silite a obligației vamale asupra activității execuționale. Recurgând la o apreciere obiectivă a surselor în domeniul respectiv, putem evidenția că atât doctrina națională, cât și în cea străină, nu sunt suficiente studii care ar trata în mod complex această temă, mai ales în plan comparativ. Prin efortul pe care l-am depus în cadrul cercetării temei, am reușit să elucidăm, pentru unele aspecte ce țin de instituția executării obligației vamale și de cea a executării silite a obligației vamale, un vid creat în literatura de specialitate autohtonă. Totuși, dacă e să recurgem la o analiză comparativă cu doctrina străină, atunci vom stabili că un loc aparte îi revine doctrinei autohtone și celei române, care dețin surse mai detaliate la tema dată.

Prin realizarea obiectivelor cercetării și constatarea numeroaselor fapte, enumerate anterior, putem accentua și contribuția importantă la facilitarea procesului de executare silită. Dacă e să evaluam importanța acestei lucrări, atunci putem sublinia că caracterul analitic, comparativ, evolutiv și aplicativ sporește garantarea executării obligației vamale.

Actualul sistem de gestiune a executării silite nu poate garanta conformitatea și eficacitatea procesului de executare silită a obligației vamale, a taxelor și a altor plăți în buget, dar se întreprind anumite măsuri legale în scopul asigurării eficiente a acesteia, inclusiv prin emiterea actelor de procedură, care se prezintă ca un garant în executarea obligațiilor vamale apărute.

În concluzie, putem menționa că procedura executării silite a obligației vamale este una dintre cele mai importante proceduri de disciplinare a conduitei plătitorului vamal și a altor subiecte implicate. Drept urmare, acest fapt se va extinde, cu certitudine, și asupra culturii juridice a participanților la efectuarea executării silite a obligației vamale, determinându-i să-și exercite cu bună credință drepturile și obligațiile.

Recomandat
***Pavel ȚURCAN**, dr., conf. univ.*